

اثر تغذیه سطوح مختلف دانه زیره سیاه بر برخی از فراسنجه های خونی و عملکرد مرغ های تخمگذار

سید جلال بکا*، سید امیر حسین مهدوی و عبدالحسین سمیع

دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشکده کشاورزی، گروه علوم دامی، کد پستی ۸۴۱۵۶-۸۳۱۱۱

*مسئول مکاتبه: سید جلال بکا Email: jalal.boka@yahoo.com

چکیده

آزمایش حاضر جهت بررسی اثر سطوح مختلف دانه زیره سیاه بر برخی از شاخص های بیوشیمیایی خون و عملکرد مرغ های تخمگذار طراحی گردید. به این منظور، تعداد ۱۰۰ قطعه مرغ تخمگذار لگهورن سفید های-لاین سویه W-36 (۴۹ هفته) در قالب یک طرح کاملاً تصادفی با ۴ سطح زیره سیاه (صفر، ۱، ۲ و ۳ درصد) و با ۵ تکرار (۵ پرند در هر قفس) مورد استفاده قرار گرفتند. نتایج بیانگر آن بود که تغذیه ۱ درصد زیره سیاه موجب کاهش معنی دار غلظت کلسترول خون پرندگان گردید ($P < 0.05$). هم چنین استفاده از سطح ۲ درصد زیره سیاه سبب کاهش غلظت تری گلیسیرید خون و افزایش هم زمان غلظت HDL خون شد ($P < 0.05$). هرچند مصرف سطوح مختلف زیره سیاه تاثیر قابل ملاحظه ای بر درصد تولید و میانگین وزن تخم مرغ نداشت، اما بالاترین توده تخم مرغ تولیدی زمانی حاصل گردید که سطح دوم زیره سیاه در اختیار پرندگان قرار گرفته بود ($P < 0.05$). از سوی دیگر اگرچه استفاده از سطح ۳ درصد زیره سیاه موجب کاهش مصرف خوراک پرندگان شد، اما تاثیر معنی داری بر ضریب تبدیل غذایی نداشت. هم چنین تغذیه حداقل ۱ درصد زیره سیاه موجب بهبود ضخامت و استحکام پوسته تخم مرغ گردید ($P < 0.05$). لذا، نتایج آزمایش حاضر بیانگر آن است که استفاده از ۲ درصد دانه زیره سیاه نه تنها می تواند سبب بهبود شاخص های چربی خون مرغ های تخمگذار شود، بلکه می تواند موجب افزایش توده تخم مرغ تولیدی و کیفیت پوسته تخم مرغ نیز گردد.

واژه های کلیدی: مرغ های تخمگذار- زیره سیاه- فراسنجه های خونی- صفات عملکردی- کیفیت پوسته تخم مرغ

مقدمه

آنتی بیوتیک ها به عنوان محرک رشد و عوامل دخیل در سلامتی حیوانات، نقش های بنیادی را در مسیر تولیدات حیوانی ایفا می نمایند. افزایش نگرانی در رابطه با باقی ماندن آنتی بیوتیک ها در لاشه و مقاومت باکتری ها تمایلی را در جهت یافتن جایگزینی مناسب برای آنتی بیوتیک ها در جیره طیور ایجاد کرده است. امروزه جهان در پی جایگزین کردن داروهای سنتتیک با منشا طبیعی می باشد. زیره سیاه (*Nigella sativa* L.) یک گیاه دارویی متعلق به خانواده Ranunculaceae می باشد (۷). اختر و همکاران (۲۰۰۳) نشان دادند که هرچند استفاده از زیره سیاه باعث افزایش معنی دار تولید تخم مرغ، توده تخم مرغ، ضخامت پوسته و کیفیت سفیده شده است، اما تغییر معنی داری در شاخص زرده ایجاد ننموده است. هم چنین آنها گزارش نمودند که زیره سیاه میزان کلسترول زرده، سطوح تری گلیسیرید های خون، LDL و هم چنین کلسترول را کاهش داده و سطح HDL پلاسمایی مرغان تخمگذار را افزایش داده است (۱). نظر به اینکه در رابطه با اثرات زیره سیاه بر عملکرد و مولفه های چربی خون مرغ های تخمگذار گزارشات متناقض و اندکی وجود دارد، آزمایش حاضر جهت بررسی اثر سطوح مختلف زیره سیاه بر برخی از شاخص های بیوشیمیایی خون، کیفیت پوسته تخم مرغ و عملکرد مرغ های تخمگذار طراحی و اجرا گردید.

مواد و روش ها

در مطالعه حاضر تعداد ۱۰۰ قطعه مرغ تخمگذار لگهورن سفید های-لاین سویه W-36 (۴۹ هفته) در قالب یک طرح کاملاً تصادفی با ۴ سطح زیره سیاه (صفر، ۱، ۲ و ۳ درصد) و با ۵ تکرار (۵ پرند در هر قفس) مورد استفاده قرار گرفتند. روزانه تخم مرغ های هر قفس به طور جداگانه جمع آوری شده و هر روز وزن تخم مرغ ها اندازه گیری گردید. میانگین مصرف